

A volt ipartestületi székház, jelenleg Csokonai Művelődési Ház

Civil szervezetek Palotán I.

A civil társadalom formálódása

Rákospalota lakossága az 1880-as évek végétől az 1910-es évek elejéig megsokszorozódott, s ennek megfelelően összetétele is jelentősen megváltozott. A hagyományosan mezőgazdaságból élő palotai gazdák mellett egyre nőtt az újonnan letelepedő iparos, munkás és tisztviselő rétegek szerepe. Egy-egy csoport, közösség fölismerve érdekeit, szervezetekbe, egyesületekbe, egyletekbe tömörült, hogy közösen, szervezett formában tudjanak föllépni őket érintő ügyekben.

Az egyik első ilyen érdekvédelmi szervezetként alakult meg Rákospalotán az ipartestület 1893-ban, Vegyes Ipartestület néven. Ám a testület az érdekvédelmen – ami természetesen fennállása folyamán mindvégig a legfontosabb feladata maradt – túl tulajdonképpen indulásától kezdve meghatározó szerepet vállalt a helyi társadalomban az élet különböző területein, így az oktatás és művelődés területén.

Megalakulása pillanatától egyik legfontosabb feladatának tekintette a szakmai utánpótlás folyamatos biztosítását, tehát a tanoncképzés megszervezését. Az 1897/98-as tanévben sikerült beindítani az iparos iskolát Palotán. Heti két nap volt az iskolai oktatás, a többi napot a mester műhelyében töltötte a tanonc. Az 1900-as évek eljén alakult meg az Iparos Ifjak Köre, akiknek szórakoztató és kulturális rendezvényei – szintén az Ipartestület támogatásával – rendszeressé váltak Palotán.

1910-ben született testületi határozat iparosotthon felépítésére. Károlyi gróf anyagi támogatásával és a helyi iparosok áldozatkész munkája eredményeként 1912-ben fejeződött be az építkezés. Az újonnan fölépült székház lett Rákospalota egyik legreprezentatívabb épülete, ahol a község és később város legjelentősebb kulturális és szórakoztató rendezvényeit tartották: színházi előadásoknak, báloknak, multságoknak volt állandó helyszíne a mai Eötvös utcai épület. Az 1930-as évektől saját újságjuk, majd saját könyvtáruk is volt, amivel szintén a település kulturális életét színesítették.